

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesv Sive Propugnaculum: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Ludouicus de Oliua n. 45

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

nis exordio, in quibus vberior iuuenum copia ad Religionis augmentum: & ex paucis quos Societas numerabat, illorum nonnulli in excolenda Orientali vineâ occupabantur. Quod de Exercitijs spiritualibus diuulgabatur omni suspitione carere asserit, cum eorum liber visus & examinatus sit à viris doctissimis etiam Dominicanis, & à Sede Apostolica approbatus: & mirum quantum proximos inflammare possit, qui in horum exercitiorum vsurpatione prius proprium animum accenderit. Nec dolum, *addit*, ponendum vllum esse in repudiandis dignitatibus, siquidem obedientiæ Summi Pontificis in illis admittendis se Societatis homines subiiciunt. Quæ omnia cum ita se habeant (*concludit*) laudandus maximè est huius Religionis Fundator, fructus enim adeo suaues & dulces non vitium, aut amaritudinem arguunt, in radice. Nec quod, vt nouitatum inuentor fuerit persecutionem passus, Societatis Auctorem suspectum reddit. Hæc enim est via regia per quam hæcenus omnes Sanctissimi Fundatores progressi sunt: semperque ita accidit, libertatem, & relaxationem inuenire in mundo mille Patronos, virtutem vero vix vnum, qui eam foueat, ac protegat. *Huiusque doctissimus Peña, id est à rupe dictus: rupe enim firmissima Socijs ille fuit, quâ tot persecutionum fluctus ruptis, perforactique sunt.*

*Ac tandem
in repu-
diandis di-
gnitatibus.*

*Ignatius
laudatus.*

*Societas
Salomonis
Regia.*

*Eius vir-
tus, ac ze-
lus.*

45. * A LVDOVICO DE OLIVA, Priore Sanlucarensis in Bætica Conuentus, egregioque Predicatore, è publico suggestu sic in Societatis laudem perorante, vt constat ex eius sermone in Beatification. S. P. Ignatij, à fol. 3. col. 2. Vos (*inquit*) inuito Auditores, ad perlustrandam Salomonis Regiam ab Hispano Sanctitate illustri excitatam, in cuius contemplatione hære attonitum, non erit alicuius ignorantia indicium, sed prodigiosa maiestatis commendatio. Quæ virtus! qui Zelus! quæ contemplatio! Testes sint Hispania, Italia, Germania, Gallia, Anglia, Scotia, Dalmatia, Hibernia, nouus Orbis, Ierusalem, Iaponia, Sueuia, Britania, Turcicique Vastissimi Tractus.

Stus. O quàm excelsa Domus! Quæ Nobilitas! qui Duces! Domus excelsa nobilitatis.
 qui Gandiæ! qui Antelati! qui Padillæ! qui Guzmanes! qui
 Mendozæ! Soromaiors, Zunigæ! Qui Doctores! Hæc profecto
 abyssus est profundissima. Qui Scholastici Theologi! Doctrinæ abyssus profundissima.
 quàm ingeniosi! qui Legistæ! qui Interpretes! qui Canonistæ!
 qui Astrologi! qui Arithmetici! qui Geometræ! qui Philolophi!
 qui Metaphysici! qui Logici! qui Humanitatis Magistri!
 qui Græci! qui Rethorici! qui Hebræi! Quæ Sanctitatis
 Officina! qui pœnitentium expiatores! qui diuini verbi
 Concionatores! qui animarum Pastores! Ad rem attende:
 hic enim nulli recessus, nullæ distantes imagines per
 dolum repræsentantur: omnia quàm propriè sese ingerunt
 sensibus; & hæc mea mens est, vt exultem, si Societatis
 res laudibus æquare velim, omnem conatum meum superatum
 iri. O quæ Salomonis Regia! in cuius penetralibus, quot
 filijs concessa ad pacatissimam quietem domicilia?
Et postea fol. 5. col. 1. addit. Quando omnia in terram misero
 aduoluebantur præcipitio, & cum extimescendum erat ne
 istius Machinæ spiritualis ruinâ diuina gloria in orbis
 peliretur tenebris; Ignatus è semi dirutis illorum mænium
 lapidibus sublime erigit Ædificium, excitat tanquam Architectus
 Religionem ad eò firmissimo robore præditam, vt in illa
 totius Ecclesiæ cellissima Domus facile valeat niti, & incumbere
 &c. Quod igitur *(ait col. 2.)* nec Ignis, nec stellæ ante
 huius Sacræ Religionis aduentum potuère, Hæc Magna Lux,
 Ciuitasque Magna perfecit, in cuius mænibus Deus Pharos,
 lucernas, ac luminaria ad fugandas ignorantie tenebras
 accendit. *Et rursus fol. 6. col. 1.* Quia vero hæc Sacra Religio
 clarissimam nobilitatem suam & genus à stirpe Regia oriundum
 modestiæ velo tegit, illud prætermitto, & ad singularem
 vitæ eius mixtæ perfectionem progredior, in qua legatos,
 & Paranimphos habet, &c. Nec Societati *(ait col. 2.)* negandum
 Religionem esse meditationi, & contemplationi deditissimam,
 & simul voracem laborum, omnibusque Ecclesiæ

*Librorum
vorax, &
orbis refor-
matrix.*

*Via eius
facinora.*

*Societas
limpidissi-
ma nubes
omnes in-
differenter
irrigans.*

*Sapientia
Fons.*

*3. Reg. 17
21.*

clesiæ Ordinibus complanasse virtutis iter, totumque Mun-
dum à vitijs, & à perditione per filios suos reuocasse, & refor-
masse, pueros lacte doctrinæ, viros pharmacis exercitiorum,
fæminas pane Sacramentorum, &c. *Et fol. 8. col. 1. subiungit:*
Quis vnquam omnium Ordinum homines ad cæleste reg-
num per viam nullis mæandris impeditam, nullis flexuosis
ambagibus implexam, euexit felicius, quam Societas? Quis
ferico, bisso, & purpura splendentes, lectisque pretiosis, &
aulæis regijs quiescentes, cautos & scrupulosos fecit? Quis
milites parmarum effractores à blasphemijs, sicarios à ludo
abstinere docuit? Quis alius fideles scribas? Apparitores Vr-
banos? Veridicos, & minimè fallaces Mercatores? Agricolas
laboriosos? Carnifices pios fecit? Si Societatis Templâ fre-
quentent, quæ Mulieres deuotæ non sunt? Qui Agricolæ
decimas non soluunt? qui Canonici eleemosinas in pauperes
non effundunt, &c. *Et postea fol. 9. col. 2. Societas IESV (inquit)*
non est Ordo, qui ementitis laudibus exornetur, sed qui sine
lite plus Ecclesiæ Dei inseruiert. Limpidissima Nubes est
hæc sanctissima Religio, quam Deus è cælo demisit, quæ non
vnum duntaxat locum, sed omnes indifferenter irrigatura
volat, ita suos imbres omnes fecundatura agros spargit in
deserta, in villas, in eremum, in Sacra, inquam, Collegia, in
vniuersitates, in Scholas, in Pulpita, in Cardinales, in Episco-
pos, in sanctissimæ fidei Tribunalia, in sanos, in infirmos, in
egenos, in diuites. Hac Nube irroratus quis tristitiæ aridita-
tem non expulit? Quis infirmus inter dolorum angustias
non inuenit solatium? Quis tepidus diuinis eius ignibus non
exarsit? Quis ignarus doctrinam ebibens ex hoc fonte in sa-
pientem non euasit? *Et fol. 10. col. 1. Postquam Elisei ad paruuli*
membra se coaptantis, & coadunantis reuocationem descripsisset,
exclamauit. ô sanctissimus Ordo, vbi tantæ æstimationis in-
genia, & tantæ auctoritatis viri, te ad puerorum captum non
horrent conformare, vt doctrina illos imbuant, & sanctitate.
ô insignis Religio, vbi inter tot mirabilia, nihil plus suggerit
admi-

admirationis, quàm egregios videre viros adeò capaces, vt mille Orbium clauo valeant admoueri, toto Conatu conuersos ad pueros edocendos in grauissimis alioqui Academijs, carminibus, & soluta Oratione latine dicere, & è suggestu velut grauissimos Rethores perorare, &c. *Et fol. 11. col. 1.* Audeo (*inquit*) dicere, quod si aliqui Religionum Antesignani nunc suorum Cærium iacerent fundamenta, plurima, quibus hæc sancta Religio specialis redditur, tanquam à Republica inter omnes, quas in mundo admiramur, ordinatissima, in suorum Ordinum ornamenta emendicarent. Athenis pulsus exiit aliquando Diogenes & ab amicis rogatus, cur exilium adeo sereno vultu perferret, quatuor has causas designauit: Quia Athenis sine litteris litteræ: sine Nobilitate Nobiles: sine occupatione ciues: sine virtute studiosi. Ex hoc quadruplici capite tuas laudes celebros, ò Athenæ diuinæ! Quæ virtus? quæ Nobilitas? quæ Occupatio? quæ sapientia tua? satis est dicere, esse Nubis, & Luminis amicissimam connexionem, esse quintam licoris diuini Essentiam, igne, & instrumentis adeo purificatam, vt dulce nihil amaroris admixtum habeat, amarum nulla dulcedine fatuetur. Quæ tam perfecta animorum cum obedientia conformatio? quæ voluntatum resignationes nulla simulatione fucatæ, nullo fuco coloratæ. In Republica Atheniensi asseruit Diogenes nullam inueniri virtutem, in Societate non solum viger, sed & in externos largissimè se diffundit, vt videre est in puellæ cuiuslibet desponsatione: postquam enim eius nobilitatem, diuitias, pulchritudinem sponso commendauimus, tum demum omnem eius coronamus commendationem, addendo, illam in Societate confiteri, &c. *Et postea col. 2. addit:* Qui flores in Corollam in Horto conferit, ex omnibus meliores legit. Optimi sane Horti sunt Sacratissimæ Religionis, Societas autem Fasciculus est Doctorum, Prædicatorum, Apostolorum noui Orbis, Virginum, Confessorum, ac Martyrum &c. *Et tandem adstantes socios alloquens concionem concludit.*

Admirabilis in puerorum educatione.

Respublica inter omnes ordinatissima.

Athena diuina virtute, nobilitate, occupatione, & sapientia.

Columna nubis, & ignis, Exod. 13. 21.

Fasciculus Doctorum, Apostolorum noui Orbis, Virginum, ac Martyrum.

Insigniam
Elogiorum
congloba-
tio.

Eia agite, Cælestes Columbæ, diuinæ Nubes, expertissimi Architecti, Cæleste viridarium, Planta ab spiritu Sancto confita, Placidissimum Dei Topiarium, Ordo Sanctissime, hoc munusculum à quodam Vobis addictissimo suscipite. *Hæc inter alia Oliua doctissimus cuius eloquentiæ, & amoris oleum, in filios olei (quales IESVITÆ sunt) in omnes facile se diffundit.*

Socij fun-
datores ac
reparatores
fidei, mo-
rumque re-
formatores.

46. * A IOANNE DE LA PVENTE Regio Historiographo Tom. *Conuenientiæ Monarchiarum*. Fructum, *inquit*, quem Societas fecit per septuaginta annos, paucis adiunctis; à primæua sua institutione, Europæ Regna prædicent, Orientalis Indiæ Prouinciæ celebrent, eius siquidem filij, in omnibus Orbis partibus Fundatores, ac Reparatores sunt fidei, morumque Reformatores. *Ita ille apud P. And. Luc. vitæ S. Ignatiij lib. 4. cap. 20. fol. 320. En breuissimis lineis longissimam Societatis, ac Sociorum commendationem.*

Societas in
Ignatio
laudata.

47. * AB ANTONIO CALVO *In Propugn. Religionum cap. 14.* B. Ignatius de Loyola (*inquit*) Fundator, ac Generalis Societatis IESV Illustris Sanctitatis exemplum, Mundo datus in his extremis temporibus, tanquam speciale Dei beneficium, in infinitarum animarum remedium, vti Pater Magister Ludouicus Granatensis affirmat: alijque viri insignes de illo scribentes, vel ante suam Beatificationem, iam Beatum, ac sanctum appellabant: cuius admirabilem vitam ac Sanctitatem Deus & miraculis, & persecutionum trophæis patefecit, quas Dæmon salutis animarum inuidus contra ipsum excitauit ad impediendam foundationem Religionis adeò fructuosæ, quam Deus per Ignatium Mundo dare decreuerat. Non dum grandis admodum Ædificij fundamenta iecerat; cum non solum per diuersas Orbis plagas, sed in Vrbe etiam tempestates horribiles aduersus filios, & Patrem, in eorum destructionem, & ruinam humani generis hostis commouit. At cum Dei Opus Societas esset, quanto plus ille, eiusque Ministri in eam debacchabantur, tanto glorio-
sior

Fructuosa
Religio &
grande ad-
modum
ædificium.

Dei opus, ed
gloriosum,
quo magis
impugna-
tum.